

Wysłano dnia 2015 -02- 20

Opole, 2015.02.20

ŻNG.8361.279.2014

POLECANA ZA
POTWIERDZENIEM
ODBIORU

PRIORYTET

DECYZJA Nr 16/2015

Działając na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. poz. 267 ze zm.) oraz w związku z art. 40a ust. 1 pkt 3, ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity z 2014 r., Dz. U. poz. 669 ze zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierza przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą: „**FRAPO-DYSTRYBUCJA**” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą: **62-510 Konin, ul. Hurtowa 2, Nr NIP 665-000-32-13**, karę pieniężną w wysokości **600 zł** (słownie złotych: sześćset 00/100) z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu rolno – spożywczego - oferowanego do sprzedaży „luzem” pod nazwą: *szynka wieprzowa, wędzona, parzona „Krakus”* - nie odpowiadającego jakości handlowej określonej w przepisach prawa żywnościowego w zakresie oznakowania.

Uzasadnienie

W dniach 2 – 5.09.2014 r., działając na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia urzędowej kontroli żywności Nr ŻNG-279/2014 z dnia 01.09.2014 r., inspektorzy reprezentujący Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, (zwanego dalej: „OWIiH”), przeprowadzili kontrolę w sklepie Polomarket zlokalizowanym przy ul. Bielskiej 13-21/1, 45-015 Opole, należącym do przedsiębiorcy działającego jako firma: „FRAPO-DYSTRYBUCJA” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą: 62 - 510 Konin, ul. Hurtowa 2, (zwanego dalej: „Stroną”).

Podstawę prawną przeprowadzenia kontroli stanowiły przepisy:

- art. 3 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L z 2004 r., Nr 165, s.1 ze zm.),
- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (tekst jednolity z 2014 r., Dz. U. poz. 669 ze zm.), (zwanej dalej: „ustawą o jakości handlowej”),
- art. 3 ust. 1 pkt 6 oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. z 2014 r., poz. 148 ze zm.).

W toku kontroli dokonano oceny oznakowania m.in. produktu pod nazwą: *szynka wieprzowa, wędzona, parzona „Krakus”*, wartości: 749,75 zł; oznaczona terminem przydatności do spożycia: „*należy spożyć do: 22.09.2014*” oraz numerem partii produkcyjnej - 32501158983441743, wyprodukowana przez: ANIMEX Foods Spółka z o. o. Spółka K. Morliny 14, 14 – 100 Ostróda, Oddział w Starachowicach ul. Krańcowa 4, 27 – 200 Starachowice (zwana dalej: „szynką wieprzową”).

Przedmiotowa szynka wieprzowa nie spełniała wymagań jakości handlowej w zakresie oznakowania, ze względu na brak uwidocznienia w miejscu sprzedaży danego środka spożywczego, wymaganych informacji w zakresie:

- wykazu składników – wbrew postanowieniu zawartym w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie znakowania środków spożywczych z dnia 10 lipca 2007 r. (tekst jednolity z 2014 r., Dz. U., poz. 774) (zwanego dalej: „rozporządzeniem MRiRW”) (obowiązującego do dnia 8.01.2015 r.) zgodnie z którym w przypadku środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego podaje się między innymi: wykaz składników. W obecnym stanie prawnym powyższe nieprawidłowości naruszają § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r., poz. 29) obowiązującego od dnia 9.01.2015 r.,
- składników alergennych - wbrew postanowieniu zawartym w art. 14 ust. 3b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L z 2002r., Nr 31, s.1 ze zm.) (zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 178/2002”), który określa ogólny wymóg udostępniania konsumentom informacji, dotyczących unikania konkretnych negatywnych skutków dla zdrowia związanych z daną żywnością lub rodzajem żywności.

Powyższe ustalenia zostały udokumentowane w protokole kontroli ŻNG.8361.279.2014 oraz protokole oględzin z dnia 03 i 04.09.2014 r., które zostały przyjęte bez zastrzeżeń przez [REDAKTURA] – kierownika sklepu Polomarketu przy ul. Bielskiej 13-21/1 w Opolu reprezentującego Stronę w trakcie czynności kontrolnych.

W czasie trwania kontroli kierownika sklepu pouczone w zakresie rzetelnego oznakowania wyrobów oferowanych do sprzedaży w tym przekazywania konsumentom informacji handlowych w przypadku oferowania środków spożywczych bez opakowań czyli pakowanych przy sprzedaży.

Przedstawiciel przedsiębiorcy [REDAKTURA] podjął dobrowolne działania naprawcze w zakresie uwidocznienia dla klientów informacji o wykazie składników oferowanych wyrobów wędliniarskich, wymaganych przepisem określonym w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MRiRW. Segregator z omawianymi informacjami umieszczono przy ladzie chłodniczej tj. w miejscu ogólnie dostępnym dla nabywcy.

Przedstawiony wyżej stan faktyczny i prawny był podstawą do wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu rolno-spożywczego nieodpowiadającego wymaganiom jakościowym. W dniu 27.01.2015 r. Strona odebrała zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego.

Jednocześnie w przedmiotowym zawiadomieniu OWiH poinformował, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) (zwany dalej: „Kpa”) Stronie przysługuje prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. OWiH wyznaczył stronie 10 - dniowy termin do zapoznania się z dowodami zebranymi w sprawie, liczony od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania

administracyjnego. Strona w wyznaczonym terminie z przysługującego uprawnienia nie skorzystała.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 *rozporządzenia (WE) nr 178/2002*, **podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają na wszystkich etapach zgodność żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.**

Jak wynika z art. 3 pkt 5 *ustawy o jakości handlowej*, przez **jakość handlową** należy rozumieć cechy **artykułu rolno-spożywczego** dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz **wymagania wynikające** ze sposobu produkcji, opakowania, **prezentacji i oznakowania**, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 4 ust. 1, że **wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania**, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Art. 40 a ust.1 pkt 3 *ustawy o jakości handlowej* stanowi, iż każdy kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywczych nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500,00 zł.

Wymagania w zakresie oznakowania przetworów mięsnych oferowanych bez opakowań zostały określone w § 17 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 *rozporządzenia MRiRW*, który stanowi, że w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego, nazwy lub imienia i nazwiska producenta, podaje się wykaz składników i klasę jakości handlowej albo inny wyróżnik, jakości handlowej, jeżeli zostały one ustalone w przepisach szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych lub ich grup albo jeżeli obowiązek podawania klasy jakości handlowej albo wyróżnika wynika z odrębnych przepisów. Informacje, o których wyżej mowa, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom (§ 17 ust. 2 *rozporządzenia MRiRW*).

Powyższe znajduje uzasadnienie w wydanym przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyroku z dnia 17.11.2010 r. (sygn. akt VI SA/Wa 1652/10), który zapadł w odniesieniu do oznakowania wędlin oferowanych do sprzedaży luzem. W wyroku tym WSA podkreśla, iż: „literalne brzmienie przepisu § 17 ust. 1 pkt 2 *rozporządzenia* nie pozostawia wątpliwości co do istnienia obowiązku podania wykazu składników (oprócz nazwy **środka spożywczego**/produktu) na wywieszce dotyczącej wędliny **bez opakowania** lub pakowanej przy sprzedaży. Omawiany przepis wyraźnie wskazuje na obowiązek (powinność) sprzedawcy w tym zakresie („na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego podaje się w przypadku wędlin – dodatkowo wykaz składników”). Obowiązкови umieszczenia wykazu składników na wywieszce dotyczącej danej wędliny nie czyni zadość posiadanie w sklepie etykiet z wykazem składników poszczególnych rodzajów wędlin tam sprzedawanych, ani też możliwość udzielenia klientom informacji w zakresie tego wykazu przez przeszkolony w tym celu personel sklepu, skoro przepis stanowi o „wywieszce dotyczącej danego **środka** (...)”, czyli jak należy rozumieć wystawionego do sprzedaży konkretnego produktu, zaś informacja ustna o wykazie nie zastępuje tego wykazu.

Każdorazowe udzielanie informacji w tym zakresie przez personel sklepu (na żądanie klienta) nie sposób uznać za **oznakowanie** wędlin oferowanych do sprzedaży. Takie działania nie odpowiadają dyspozycji przepisu § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ani jego celowi, jakim jest prawidłowe **oznakowanie** wędlin."

Natomiast przepisy art. 14 ust. 3 lit. b *rozporządzenia Nr 178/2002* określają, iż w miejscu sprzedaży winna być podana informacja o składnikach potencjalnie alergennych.

Biorąc powyższe pod uwagę OWIH uznał, iż kontrolowany przedsiębiorca naruszył przepisy prawa żywnościowego i był odpowiedzialny za wprowadzenie do obrotu (w rozumieniu art. 3 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej*) produktów nie odpowiadających jakości handlowej.

OWIH w myśl art. 40a ust. 5 *ustawy o jakości handlowej*, ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Odwołując się do wskazanych wyżej przesłanek OWIH ustalił:

Wysoki stopień szkodliwości czynu, gdyż brak w miejscu sprzedaży przetworu mięsnego informacji dotyczącej wykazu składników w istotnym stopniu naruszyły interesy konsumentów. Nabywcy nie mieli bezpośredniej możliwości zapoznania się z informacjami przysługującymi im z mocy prawa, co mogło uniemożliwić dokonanie właściwego, zgodnego z ich oczekiwaniami wyboru. Należy tu podkreślić, iż przy produktach bez opakowań konsument tylko w miejscu sprzedaży ma możliwość zapoznania się z ich właściwościami, a w tym przypadku takiej możliwości był całkowicie pozbawiony. Wprawdzie sprzedawca posiadał etykiety z oznaczeniami handlowymi producenta na znajdujący się w ofercie produkt lecz nie uwidocznili jej konsumentom. Ponadto brak wykazania obecności składników alergennych zawartych w wyrobie mięsnym jest istotne z uwagi na bezpieczeństwo zdrowotne konsumenta. Spożycie wyrobu zawierającego składniki alergenne może powodować poważne konsekwencje dla zdrowia i życia konsumenta. W omawianym przypadku producent na etykiecie produktu podał informację: „Zawiera seler i gluten. Może zawierać śladowe ilości produktów pochodnych mleka (łącznie z laktozą), soję i gorczycę”. Wobec braku uwidocznienia takowej informacji w miejscu sprzedaży, konsument pozbawiony został rzetelnej informacji o produkcie.

W tym stanie rzeczy nie przekazanie ich konsumentowi stanowi poważne ograniczenie jego praw.

Wysoki stopień zawinienia, ponieważ wina za niedopełnienie obowiązku wynikającego z *rozporządzenia MRiRW* leżała wyłącznie po stronie kontrolowanego przedsiębiorcy. Zatem to *Strona* ponosi pełną odpowiedzialność za wprowadzenie do sprzedaży *szynki wieprzowej* nieodpowiadającej jakości handlowej. OWIH przy ustalaniu stopnia zawinienia wziął pod uwagę działania naprawcze w trakcie czynności kontrolnych (uwidocznienie składów surowcowych) i ustalił go na poziomie wysokim, a nie najwyższym. Należy zwrócić uwagę, iż *Strona* miała dostęp do wszystkich wymaganych prawem informacji, dostępnych na opakowaniach zbiorczych. Ponadto *Strona* jako profesjonalista działający na rynku rolno-spożywczym powinna znać obowiązujące w tym zakresie przepisy, wynikające z nich wymagania i bezwzględnie je stosować.

Średni zakres naruszenia, gdyż w omawianej kwestii naruszono wymogi w zakresie oznakowania istotne z punktu widzenia właściwości produktu oraz regulacji rynków rolnych. Brak rzetelnej informacji o składzie przetworów wędliniarskich, składnikach alergennych stanowi o niedopełnieniu obowiązku zapewnienia zgodności oferowanych towarów z wymogami polskiego jak i europejskiego prawa żywnościowego. Celem przepisów jest umożliwienie konsumentowi zapoznania się przed zakupem z informacjami charakteryzującymi dany środek. Należy zauważyć, że w omawianym przypadku, *Strona* miała łatwy dostęp do informacji, jakie powinna zamieścić w miejscu ich sprzedaży, ponieważ wystarczyło by uwidocznili dane, naniesione przez producentów na opakowaniach zbiorczych. Konsumentom w konsekwencji zaniedbania *Strony*

nie mieli bezpośredniej możliwości zapoznania się z informacjami przysługującymi im z mocy prawa, bez konieczności podejmowania dodatkowych starań o uzyskanie ich od sprzedawcy. Przy ocenie zakresu naruszenia OWIIH wziął także pod uwagę fakt, iż rzetelna informacja o produkcie stanowi najważniejszy element jakości handlowej, z punktu widzenia interesów i praw konsumenta.

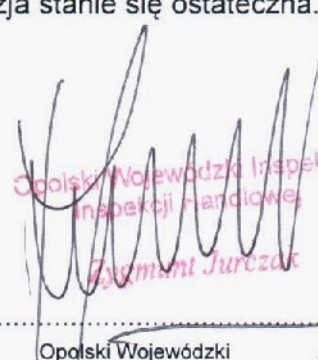
Następną przesłanką wynikająca z art. 40a ust. 5 jest dotychczasowa działalność przedsiębiorcy. Przy ustalaniu wysokości kary OWIIH wziął pod uwagę, że *Strona* w okresie ostatnich 24 miesięcy była karana dwukrotnie, jednakże nie stanowi to przesłanki do zaostrzenia kary, ponieważ kary za poprzednie nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwej jakości handlowej soków, których skład na opakowaniu w porównaniu do szaty graficznej i pisemnych informacji mógł wprowadzać konsumentów w błąd.

Ostatnią przesłanką, którą OWIIH wziął pod uwagę jest wielkość obrotów *Strony*, która została sklasyfikowana w grupie „dużych” przedsiębiorców prowadzących działalność w formie sieci handlowej. Wynika to z faktu, iż nie można zaliczyć *Strony* do żadnej z grup określonych w art. 104-106 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity z 2013 r. Dz. U., poz. 672 ze zm.), tj. do „mikro”, „małych” lub „średnich” przedsiębiorców. Uwzględniono oświadczenie *Strony* – pismo z dnia 22.04.2014 r. w zakresie osiągniętych przychodów/obrotów za 2013 rok. (dot. sprawy ŻNG.8361.69.2014).

W myśl przytoczonego art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej maksymalna wysokość kary mogłaby wynieść pięciokrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie zakwestionowanego artykułu rolno – spożywczego do obrotu, tj. ██████████ zł, nie mniej jednak niż 500,00 zł.

W wyniku oceny przesłanek do ustalenia wysokości kary organ stwierdza, że pomimo, iż stwierdzone nieprawidłowości w istotny sposób naruszały interesy konsumentów, a stopień zawinienia jest wysoki, wymierzenie kary w wysokości tj. 600,00 zł będzie w tym wypadku wystarczające i odstraszające. OWIIH uwzględnił przede wszystkim pozytywne zachowanie *Strony* w toku kontroli, uznając jednocześnie, że wymierzona kara spełni swoją funkcję prewencyjną i skłoni przedsiębiorcę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, głównie z uwagi na niedopełnienie należytej staranności w zakresie oznakowania produktów oferowanych do sprzedaży „luzem”.

Na podstawie art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej karę pieniężną stanowiącą dochód budżetu państwa, *strona* powinna wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu numer 39 1010 1401 0013 4222 3100 0000 NBP Oddział Okręgowy Opole w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna.

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej
Zygmunt Jurczak
Opolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej

Pouczenie:

- Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 §1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania

administracyjnego (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. poz. 267 ze zm.) od decyzji przysługuje stronie odwołanie w terminie 14 dni do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie ul. Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa za pośrednictwem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, ul. 1 Maja 1, 45-068 Opole.

- Zgodnie z art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (tekst jednolity z 2014 r., Dz. U. poz. 669 ze zm.) do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2012 r. Dz. U. poz. 749 ze zm.).
- Kara pieniężna niezapłacona w terminie staje się zaległością podatkową w rozumieniu art. 51 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. poz. 749 ze zm.).
- Zgodnie z art. 16 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego decyzja ostateczna to decyzja, od której nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji.
- Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

Otrzymują:

1. "Frapo-Dystrybucja" Sp. z o. o.
ul. Hurtowa 2
62-510 Konin
2. BA w/m
3. a/a

Naczelnik Wydziału Kontroli
Artykułów Żywnościowych,
Nieżywnościowych i Gastronomicznych

mgr inż. Izabela Rogalska